

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2023-11-23

Diarienummer: 10-2023-1931

Handläggare: Kristofer Weiler

Telefon: 031 - 62 61 95

E-post: kristofer.weiler@goteborgenergi.se

10-årig investeringsprognos Göteborg Energi AB

Sammanfattning

Göteborg Energi AB har från Stadsledningskontoret, Avdelningen för Finans- och koncernredovisning fått i uppdrag att ta fram en 10-årig investeringsprognos för åren 2024-2034 enligt en på förhand upprättad investeringsmall. Denna kompletteras med underlag där det i text redogörs för de kommande tio årens investeringsbehov. I underlaget redovisas det bedömda årsvisa nyupplåningsbehovet och förmågan till amortering av befintliga lån såväl som en prognos för framtida kapitalkostnader.

Bilagor

1. Investeringsprognos för perioden 2024 – 2034 (mkr)

Ärendet

Göteborg Energi AB har från Stadsledningskontoret, Avdelningen för Finans- och koncernredovisning fått i uppdrag att ta fram en 10-årig investeringsprognos för åren 2024-2034 enligt en på förhand upprättad investeringsmall. Denna kompletteras med underlag där det i text redogörs för de kommande årens investeringsbehov.

Bakgrund

Investeringsplanen är uppställd per produktområde. Dessutom redogörs separat för investeringar som uppfyller Göteborgs Stads ramverk avseende gröna obligationer. Syftet är att öka informationsvärdet i investeringsunderlaget. I underlaget redovisas också det bedömda årsvisa nyupplåningsbehovet och förmågan till amortering av befintliga lån såväl som en prognos för framtida kapitalkostnader.

Nuläge

Investeringar och ekonomiska mål

Ramarna för investeringsmedel till olika verksamheter inom koncernen är beroende av att ett antal långsiktiga ekonomiska mål och förutsättningar för koncernen kan uppfyllas:

- Styrelsens och ägarens krav på avkastning uppfylls.
- Koncernen utvecklas med en stabil och god finansiell ställning med en soliditet > 30%.

Investeringsprognosen är således avstämd mot en långsiktig ekonomisk plan. Syftet är att säkerställa att denna är rimlig inom ramen för de övergripande ekonomiska målen.

Följande processer och dokument bildar underlag till planen:

- Affärsplanen för 2024-2026, inklusive budget 2024.
- I affärsplanen ingår en investeringsöversikt på elva år som ligger till grund för denna rapport.
- Aktuella investeringskalkyler för större strategiska investeringar.

Investeringsvolym och osäkerheter

Under 2024-2034 beräknas den totala investeringsvolymen uppgå till 22 700 mkr av vilket investeringar i fjärrvärme utgör cirka 14 500 mkr.

Investeringar i stadens infrastruktur är en förutsättning för ett hållbart göteborgssamhälle. I detta ingår att säkerställa en långsiktigt trygg, förnybar och återvunnen energiproduktion. I hög grad drivs också de generella investeringsvolymerna av stadsutvecklingen. Takten i stadsutvecklingen har alltså en betydande påverkan på hur investeringsvolymerna utfaller inom framför allt fjärrvärme och elnät men också fjärrkyla. Därför är investeringsvolymerna

Kristofer Weiler

förknippade med relativt stor osäkerhet. I nuläget bedöms nyinvesteringarna inom dessa tre produktområden totalt uppgå till knappt 11 200 mkr för hela perioden varav 4 500 mkr fram till år 2026.

I planperioden behövs nyinvesteringar för 6 000 mkr i nya produktionsanläggningar för fjärrvärme. Investeringsutgiften drivs huvudsakligen av betydande investeringar i ny förnybar produktion för att bidra till målet om en fjärrvärme helt baserad på förnybara och återvunna källor men också för att täcka det ökande samhällsbehovet. Även om definitiva beslut inte är fattade för fler nybyggnationer än biokraftvärmeverket i Rya så kommer frågan handla mer om när, snarare än om, investeringarna sker under innevarande planperiod. Förskjutningar i tid kan dock få effekter på det totala lånebehovet eftersom det är tätt förknippat med den ekonomiska utvecklingen i koncernen.

De alltjämt åldrande produktionsanläggningarna samt ledningsnäten för fjärrvärme kräver också större utgifter avseende reinvesteringar. För att undvika haverier och avbrott har koncernen en uttalad prioriteringsordning avseende ledningsnäten. I nuläget beräknas reinvesteringarna avseende fjärrvärme uppgå till 6 800 mkr.

Elnätsmarknaden regleras av energimarknadsinspektionen via lagkrav. Genom detta är elnätsbolagen skyldiga att reinvestera men också nyinvestera i elnätet. Reglermodellen medför att några större avsteg från dessa volymer inte är möjlig om samtidigt kravet på nuvarande lönsamhetsnivåer ska kunna upprätthållas. För elnät uppgår det totala investeringsbehovet till 5 600 mkr varav 2 600 mkr utgörs av nyinvesteringar. Den enskilt största nyinvesteringen hör samman med NOVOs etablering av en ny batterifabrik, vilket kräver avsevärd utökning av effektbehovet men också utökad anslutning mot regionnätet, något som beräknas medföra investeringsutgifter på 600 mkr under planperioden.

Även legala krav kan tvinga fram större investeringar. Ett sådant är regeringsbeslutet om att införa nya funktionskrav för elmätare i hela landet. De nya smarta elmätarna ska stärka konsumenterna och stimulera elmarknaden. Funktionskraven ska vara uppfyllda senast den 1 januari 2025 och beräknas kräva fortsatta investeringsutgifter på närmare 270 mkr.

Tidplanen för genomförande av investeringsprojekt är i det längre perspektivet ofta osäker eftersom förslagen skall prioriteras och i vissa fall utredas vidare innan beslut om genomförande kan verkställas. Politiska beslut, förändrade myndighetsbeslut och tillståndsprocesser kan också förändra prioriteringsordningen. I synnerhet i närtid medför dessutom det osäkra omvärldsläget, höga inflationstakten och betydligt högre räntenivåer än under de senaste åren att exempelvis bostadsbyggandet drastiskt minskar. Detta har direkt påverkan på Göteborg Energis investeringsplan i och med att de grundförutsättningar som investeringsplanen bygger på förändras. Här kan nämnas exempelvis uppfyllandet av tidplanerna för större stadsutvecklingsprojekt till exempel Frihamnen, Älvstaden, Backaplan och Centralenområdet.

Utöver dessa osäkerheter finns det alltid risk för större haverier. En sådan incident kan medföra tvingande reinvesteringar utgifter på betydande belopp, något som saknas i investeringsplanen.

Investeringsplanen kan också komma att förändras beroende på koncernens ekonomiska utveckling i övrigt.

Lånevolym och soliditet

Under planperioden väntas lånebehovet uppgå till knappt 8 000 mkr. De ökande investeringsvolymerna driver upp lånebehovet vilket når sin topp under 2024-2025 för att därefter minska i ökningstakt. Orsaken är främst koncernens inriktning mot en förnybar och återvunnen energiproduktion vilket driver på etablering av nya och eller ombyggda produktionsanläggningar inom produktområdet fjärrvärme men också investeringar i elnätet som till stor del är en konsekvens av regleringen av elnätsmarknaden. Reglermodellen medför nämligen inte att några större avsteg från uppsatta investeringsvolymerna är möjlig om samtidigt kravet på nuvarande lönsamhetsnivåer ska kunna upprätthållas.

Även om den ackumulerade lånevolymen fortsätter öka under hela planperioden väntas ökningstakten avta för att i slutet av perioden plana ut eftersom de bedömda investeringsnivåerna bedöms minska. På motsvarande sätt speglas den ökande ackumulerade lånevolymen i en fallande soliditet under hela planperioden.

Göteborg Energi har uttalade avkastnings- och soliditetsmål men också krav från ägaren, Göteborgs Stadshus AB, på att lämna en procentuell andel av överskottet i koncernbidrag, i dagsläget 50%, (för 2023 är koncernbidraget 90%). Det resultatmässiga överskottet är samtidigt viktigt att till så stor del som möjligt behålla inom koncernen Göteborg Energi AB för att i högre utsträckning kunna egenfinansiera de stora investeringsbehoven och bibehålla koncernens soliditet över tid. På så sätt kan Göteborg Energi minska lånebehovet, bromsa den framtida skuldutvecklingen och dämpa räntekostnaderna. Ökad skuldsättning ger högre räntekostnader vilket också direkt minskar koncernbidraget till ägaren. Önskvärt hade varit ett mer dynamiskt procentuellt koncernbidrag som ägaren anpassade efter Göteborg Energi AB:s förmåga att istället egenfinansiera de ökande lånevolymerna.

Prioriteringskategorier

För att bedöma sannolikheten att en investering blir av görs en indelning av investeringsplanen i tre kategorier:

- 1) Investeringsbeslut fattat
- 2) Planerade, definierade investeringar, beslut inte fattat
- 3) Odefinierade investeringar

Affärsplanen är, som ett styrande dokument, i sin helhet beslutad av styrelsen men det betyder inte nödvändigtvis att varje enskild investering är beslutad.

Som en del i beredningsprocessen och innan investeringar genomförs sker en analys av marknadsmässiga och finansiella förutsättningar för att säkerställa att en investering ligger i linje med strategisk inriktning och uppfyller bolagets krav på lönsamhet och avkastning. Avsteg kan göras men sker endast i synnerliga fall. Genom en tydlig investeringsprocess säkerställer Göteborg Energi AB att de olika

2023-12-07

Kristofer Weiler

målen som ställs inom koncernen, i syfte att uppnå ägarkraven utan likviditets- eller lönsamhetsproblem, kan upprätthållas. Det är också genom noggrann planering av investeringsvolymerna och genomarbetade investeringskalkyler som koncernens begränsade ekonomiska resurser användas på ett mer effektivt sätt.

Investeringsärenden med en projektbudget överstigande 20 mkr föreläggs alltid styrelsen för beslut. Övriga investeringsärenden beslutas inom attestordningen. Undantaget är dock ärenden som utifrån åtskillnadsreglerna i lagen beslutas av styrelsen i dotterbolaget Göteborg Energi Nät AB.

Framtid

Framtidsperspektivet framgår av ärendets innehåll.

Kommunikationsplan

Styrelsebehandlat ärende skickas till Stadsledningskontoret för vidare handläggning.

Göteborg som ovan

Per-Anders Gustafsson